

5. Kongre

GENELGE

0000023

Yoldaşlar;

Sizlere, partimiz, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız için tarihsel önemde, coşku verici ve geleceğe devrimci iyimserlikle bakmakta bize daha çok haklılık kazandıran partimizin bir başarısını duyuruyoruz.

TKP V. KONGRESİ TOPLANDI. ŞİMDİ PARTİMİZ DAHA DA GÜÇLÜDÜR.

Politbüro'muz, Kongreyi kamuoyuna duyurmadan önce parti örgütlerimize duyurma kararı almıştır. Bu genelge olanca hızla üyelerimize iletilmelidir. Parti merkezi tarafından kamuoyuna açıklanmadan önce kongre haberi parti dışına duyurulmayacaktır.

Kongre belgeleri radyo aracılığı ile en kısa zamanda örgütlerimize açıklanacak, güvenlik nedeniyle bu belgeler uygun zamanda parti örgütlerimize ayrıca ulaştırılacaktır.

V. Kongre haberini hemen kamuoyuna açıklayamayışımız iki temel nedene dayanıyor:

Birincisi: Partimiz ağır kayıplarına, uğradığı sarsıntılara, hainlerin, provokatörlerin açtığı yaralara rağmen, yaşayan, savaştan, güçlenen bir parti olma niteliğini koruyabildiğini kanıtladığı için V. Kongresini toplayabildi. Partimiz bu niteliğini, yurt içinde ve dışında, zindanlarda savaştan yoldaşlarla kazandı. V. Kongreyi toplama başarısı, parti yönetiminin ve tüm yoldaşlarımızın ortak eseridir. Bu nedenle bu zor koşullarda kongre toplayabilmenin sevinci ve gururunu herkesten önce parti üyelerimiz paylaşmalıdır.

İkincisi: V. Kongrenin gerçekleştirilebilmiş olması dostları yüreklendirecek ama düşmanda öç alma, yitirdiği inisiyatifi kazanma duygusu uyandıracaktır. Polisin parti örgütlerimize bu nedenle saldırması olasılık dışı değildir. Kongre kamuoyuna duyurulmadan önce parti örgütlerimiz gerekli önlem-

Ahmet KARDAM
Tarafindan bağımlıdır
TÜSTAV

leri alabilmelidir. V. Kongrenin coşkusu polise karşı uyanıklığı gevşetmemelidir.

Yoldaşlar ;

Bu genelgemizde V. Kongrenin toplanması, çalışmaları ve aldığı kararlarla ilgili ilk bilgileri veriyoruz;

1. Kongre hazırlıklarımız 1981 MK Plenumu kararı ile başladı. 1977 Ulusal Konferansı'nda alınan V. Kongre kararının uygulanışı 12 Eylül darbesi ile kesilmişti. Partimize gelen darbe ile parti düşmanlarının saldırılarıyla ortaya çıkan moral sarsıntı zaten yapılması gereken V. Kongreyi acele olarak toplamaya bizi zorluyordu. Ama partimiz Kongre'yi aceleye getirmede. Onun koşullarını hazırlamayı esas aldı. Önce, 1981 MK Plenumu ile parti içinde tartışma ve eleştirinin özgürce yapılmasının yolunu açtı. Böylece yaklaşık üç yıldır yoldaşlarımız tartıştılar. Raporlarıyla görüşlerini ve sorunlarını yansıttılar. Ancak partimiz bağları kopan örgütlerimizin tümüyle bağlar yeniden kurulmadan ve onların da görüşlerini eleştirilerini, oralarda parti örgütlerimizin durumunu kapsayan raporları almadan, tutuklu yoldaşlarla da bağ kurmadan Kongre toplamamak kararında idi.

2. 1982 MK Plenumu kararları ile kadroları koruma yine başta olmak üzere, kopan bağları sancılı bir süreç içinde de olsa, olağanüstü güvenlik önlemleri ile adım adım yeniden kurma çalışmaları hızlandırıldı. 1983 MK Plenumuna gelindiğinde bu görev, kopukluklar halâ var olsa da genel olarak tamamlandı.

3. 1983 MK Plenumu, toparlanma çalışmalarının ilk adımının tamamlandığını saptadı. Parti örgütlerimizden gelen görüşler temelinde yeni koşullara uygun partimizin yeni politikasını belirledi. Eylem Programını kabul etti ve parti örgütlerimize sundu.

4. Kongre toplamak için böylece gerekli koşullar yaratılmış olmasına karşın parti yönetimimiz bununla yetinmedi. Yurt içinden ve dışından gelen örgüt sekreterleri ile PB'nun genişletilmiş toplantısını yaptı. Bu toplantı, partimizin politik hattını, rejimle ilgili yeni değerlendirmesini, örgütsel sorunları eleştirici ve yapıcı biçimde tartıştı. Bu önemli toplantı tam bir görüş birliğini orta yere koydu. 1983 MK Plenumu kararlarını onayladı.

5. V. Kongre hazırlıkları böylece en olgun düzeye vardı. Ancak bu düzeyi daha da yükseltmek kararını aldık. Kongre toplama tarihine iyice yaklaşmış olmamıza, zamanın az olmasına karşın riskli olsa da parti içinde daha kapsamlı, daha sistemli "özel" bir tartışma açma ve bunu konferanslarla en üst düzeye çıkarma kararı aldı parti yönetimimiz.

Hazırlıkları tamamlanmış olan Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri, ve "tezlerin özeti" adını taşıyan iki belge tartışmaya açıldı.

Bu belgeler tüm üyelerimize iletildiği gibi bize yakın politik çevrelere de verildi. "Tez Özeti" adını taşıyan materyal gerçekte Parti Programının temel bölümüydü. Konsprasyon nedeniyle (Kongrenin toplanacağı anlaşılmasın diye) bunun parti programı olduğu açıklanmadı. Böylece parti örgütlerimiz partimizin kongreye sunulacak program taslağını da en geniş ölçüde tartışmış oldular.

6. Bu tartışmalardan, değerlendirmelerden sonra ülke içinden gelen yoldaşlarımızın da ayrı biçimde katıldığı, dört ayrı grupta parti örgütlerimizin Konferansı yapıldı. Ayrıca barış, gençlik, sendikalar, kadın hareketindeki parti aktivistlerinin ayrı ayrı konferansları oldu. Burada da tezler tartışıldı. Bu konferanslara dün fraksiyoncu çalışmalar yapanların etkisi altında kalarak parti bağları geçici zayıflamış olanları da kattık.

İşçinin Sesi grubundan kopan, Ankara'da "sol"ların yarattığı "devrimci kanat" adıyla ortaya çıkan, Batı Berlin'de dar bir grup, "öğretmen hareketi" adı altında, öğretmenlerin bir bölümünde ortaya çıkanlara da

Ahmet KARDAM
Tarafından başlatıldı
TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAMA MERKEZİ

konferanslarımızı, tartışmayı açtık. Sonuç son derecede yararlı oldu.

7. Tek tek üyelerimizden, örgütlerimizden ve konferanslardan 1200'ü aşkın sayısız görüş ve öneri geldi. Bunlar kurulan tez komisyonlarında tek tek titizce değerlendirildi. Bu öneriler tezlere ve programa ciddi katkılar getirdi. Tezler ve program gerekli değişikliklerden sonra Kongre'ye sunulacak son biçimini aldı. Kongrede ayrıca kurulan komisyonlarda, Kongre tartışmalarıyla daha da olgunlaştırıldı, oybirliği ile Kongre kararı haline geldi. Böylece Kongre belgelerimiz parti üyelerimizin kolektif çalışmalarının ürünü oldu.

8. MK'miz gizlilik sınırlarını zorlama pahasına kongre delegasyonunu, illegal bir parti oluşumuza karşın en yüksek sayıda ama gizlilik kurallarına uygun biçimde oluşturdu. Kongre, çalışmalarına başlamadan önce Kongre delegelerinin bileşimi üzerine Kongre'ye bir rapor sunuldu. Bu rapor, örgütlerimizin tam temsilini, yurt içi, yurt dışı parti örgütlerimizin üst, orta ve alt kademe üyelerinin temsil edilmiş olduğunu, işçi yoldaşların ağırlığını, Türk, Kürt ve azınlıklardan, aynı zamanda kadın ve genç yoldaşlardan partinin genel bileşimine uyumlu olarak delegelerin seçildiğini, parti stajlarının genel ortalamasının üzerinde olduğunu açıkça ortaya koyuyordu. Rapor Kongre delegelerince oybirliği ile kabul edildi.

Parti yönetiminiz, özellikle ülke içinde çalışan, Kongre'ye katılmasında yarar gördüğü, katkı yapacak yoldaşlardan bazılarının, şu anda üzerlerindeki örgütsel görevlerin önemini dikkate alarak illegal çıkışlarını rizikolu görerek onları delege olarak çağırmadı.

9. Delege yoldaşlarımızın pek çoğunun açıkça dile getirdiği şu soruya yanıt vermek gerekir. Derin gizlilik koşulları ve halen süren saldırılar altında tehlikeleri göze alarak V. Kongrenin belki de illegal bir parti için lüks sayılacak biçimde böylesine en demokratik uygulama ile toplanmasının nedeni nedir?

a) Derin gizlilikte çalışan partilerin kongrelerinin genellikle, kongre öncesinde "özel" biçimde tartışma açılmadan yapıldığı biliniyor. Kongre delegeleri çok az sayıda tutuluyor. Ülkeden 5-6 gibi en az sayıda delege geliyor. Onlar kongre için geldiklerini bilmedikleri gibi, onları gönderen örgütler de kongre için gönderdiklerini bilmiyorlar. Bu 5-6 delege birden fazla parti örgütünü temsil ediyor. Ama ne o örgütler bu delegeyi ne de delege bu örgütleri doğrudan tanımıyor. Delegeler kesinlikle parti merkezince belirleniyor, seçim yapılmıyor.

Bunu parti MK'miz bilmekle birlikte partimizde bizim kuşağımızın légal örgütlerin kongrelerinden başka illegal kongre deneyine sahip olmadığını dikkate alarak demokratik uygulamayı mümkün olan en geniş ölçülerde tuttu.

b) Yukarda sözünü ettiğimiz kongre öncesi hazırlık çalışmaları partinin birliğini daha kongre öncesinde ortaya koymuştu. Böylesine geniş ve çok yönlü yapılacak bir tartışmanın parti düşmanları, ya da fraksiyoncu eğilimler taşıyanlarca partiye zarar verici yönde kullanılması tehlikesi artık kalmamıştı. Korkmak için hiç bir neden yoktu. Tersine parti bundan büyük bir güç kazanarak çıkacaktı. Öyle oldu. Partimizin ideolojik, politik, örgütsel birliği çelikleşti.

c) Böylesine en geniş demokratik uygulama ile toplanan kongreden sonra şimdi derin gizlilikte savaş için partimize gerekli sıkı birliği, sıkı disiplini ve yüksek otoriteyi partimiz kazandı. Bundan böyle partimiz, parti kararlarını anında uygulamayanlara, fraksiyoncu eğilimlere yeltenenlere, Kongremize gölge düşürmeye çalışacaklara en ufak hoşgörü göstermiyecektir. Böylesi her çabanın, iflâh olmaz küçük burjuva legalizm hastalığının bir ürünü ya da açık parti düşmanlığı olduğunu şimdi herkes daha açık görebilecektir. Böyleleri artık, sağlam parti kadrolarımızı şaşkırtma olanağını yitirmişlerdir. Onlara, parti merkezimizin tutum almasını beklemeden her parti üyesi tutum alabilecektir.

V. Kongremizin en başarılı yanlarından birini böylece sizlere aktarmış

oluyoruz. Bir yandan kongrenin yakın zamanda toplanacağını gizlemeyi baş-
rırken, diğer yandan en geniş demokratik uygulama ile toplanmasını başa-
rılmıştır partimiz.

Yoldaşlar;

10. TKP V. Kongremize bir çok kardeş partilerin temsilcileri de katıldı.
Kongremizde yüksek bir enternasyonalist bilinç ve coşku egemendi.

11. V. Kongre'yi Parti Başkanımız İ.Bilen yoldaş yaptığı konuşma ile
açtı. Kongre'nin en yaşlı üyelerinden 1934'de IV. Kongre'nin örgütleyici-
leri arasında olan İsa yoldaş, Kongre'nin Prezidyumunu, komisyonları,
Kongrenin oylarına sundu. MK'mizin 1973-1983 yılları arasındaki çalışmaları
üzerine MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş raporunu okudu.

Kardeş partilerin selâm mesajları okunduktan sonra delegeler sırasıyla
MK raporu, tez-program komisyonunun raporu, tüzük komisyonunun raporu ve
kararlar komisyonunun raporu üzerine söz aldılar.

12. MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, MK adına okuduğu raporda,
1973 ve özellikle 1977 Konferansı sonrası parti çalışmalarını değerlendirmiş,
bugünkü uluslararası durum ve Türkiye'deki durum karşısında partinin
karşı karşıya olduğu sorunları ve çözmek zorunda olduğu görevleri belirtmiş-
tir. Kongre delegelerinin tümü rapordaki saptama ve değerlendirmelere
katıldıklarını, özellikle geçmişteki hata ve eksiklerin açık yüreklilikle
raporda yer almasının kendilerine cesaret verdiğini ve partiye güvenlerini
güçlendirdiğini belirtmişlerdir.

13. MK raporu, tezler ve yeni program partimizin önünde duran en ivedi
görevin faşist diktatörlüğü yıkmak ve bu amaçla ulusal direnişi hazırlamak
olduğunu saptamıştır. Bu yolla antiemperyalist demokratik halk devriminin
ilk basamağı olan ulusal demokrasiyi gerçekleştirme, bu amaçla erki işbir-
likçi oligarşiden alma, ulusal demokratik güçlerin erkini kurma amacını
saptamıştır.

Yeni parti programımız antiemperyalist demokratik halk devriminin ilerletilerek proletarya hegemonyasında tüm halkın erkinin gerçekleşmesini ve devrimci dönüşümün tamamlanmasını, böylece yolun sosyalizme açılmasını öngörmüştür.

Kongre belgeleri devrimin barışçıl yoldan utkuya ulaşma olasılığının faşist diktatörlüğün kurulması ile birlikte büsbütün ortadan kalktığını saptamıştır.

Kongre partinin tüm dikkatini partiyi koruma ve yığınlar arasında sabırlı, etkili çalışmalara, en geniş ulusal demokratik güçlerin faşist diktatörlüğe karşı çıkan herkesin işbirliğine, tek cepheye çekilmesi görevine çevirmiş ve bu görevlerin yerine getirilmesinin asıl tutulacak halkasının da TKP'yi daha da güçlendirmek olarak saptamıştır.

V. Kongre derin gizlilik koşullarına uygun yeni Parti Tüzüğü'müzü kabul etmiştir. Yeni koşullarda, illegal koşullarda uygulanması olanaksız, geçtiğimiz koşullarda bile uygulanamamış, yalnızca fraksiyoncu oportünist elemanların, antiparti hastalığına tutulanların partiye karşı silâh olarak kullanmalarına kapıyı açmaktan başka bir işe yaramayan her kademedeki seçim maddeleri tüzüğümüzden çıkarılmıştır. Buna karşılık, partiye bağlı üyelerin görüş ve eleştirilerinin önünü açan, üyelerin parti kararlarının oluşumuna aktif katkılarını getiren, demokratik işleyişi garanti altına alan yeni maddeler getirilmiş, böylece demokratik santralizm ilkeleri daha da yetkinleştirilmiştir.

14. V. Kongre partimizin önündeki görevlerle ilişkin bir dizi somut karar ve çağrı kabul etmiştir.

15. Kongreye sunulan tüm parti belgeleri, delegelerin konuşmaları, açık eleştirel ve partili yaklaşımın örneği olmuştur. Kongre partimizin politik, ideolojik, örgütsel alanlardaki zayıflıklarını, yapılan yanlışları, partinin gelişmesi ve somut koşulların değişmesi ile ortaya çıkan zayıflıklar ve yanlışlar olarak eleştirmiş, bunların çözüm yollarını göstermiştir.

Aynı zamanda Kongre, partiyi oportünist yanlıslara sürüklemeye, partiye bilinçli olarak zarar vermeye yeltenenleri sıralarından temizleme yeteneğinde olduğunu kanıtlamıştır. H.Erdal gibi bir provokatör, Yörükoğlu gibi bir TKP düşmanı oportünist, Sarıca gibi bir polisle ilgili önceden MK'ce alınan, onların MK ve parti üyeliklerinden atılma kararlarını onaylamış ve hatta onların MK'ya koopte edilme kararlarını iptal ederek bir süre için bile olsa MK üyeliği gibi yüksek bir onura leke sürmelerine izin vermemiş, onları hiç MK üyeliği yapmamış olarak kabul etmiştir.

16. V. Kongre partimizin geçmişte olduğu gibi tüm atılım dönemi boyunca da sarsılmaz biçimde Marksizm-Leninizme, proleter enternasyonalizmine bağlı kaldığını, her zaman işçi sınıfının ve halkın savaşının ön sıralarında yürüdüğünü, Mustafa Suphi yoldaştan, MK üyemiz Deniz yoldaşa kadar canlarını işçi sınıfının yüce idealleri için çekinmeden veren komünistlerin aralıksız çalışmaları ile TKP'nin işçi sınıfının öncü partisi sıfatını hakettiğini saptamıştır. Bu ruhla, Kongre TKP'nin tarihini ona saldırmak amacı ile çarpıtmaya kalkanların elinden bu silâhı almış, TKP'nin tüm geçmişine başarı ve hataları ile birlikte sahip çıkmıştır. M.Suphi, Etem Nejat'dan, Şefik Hüsnü, Reşat Fuat, Nazım Hikmet, Yakup Demir ve şimdi Parti Başkanımız İ.Bilen yoldaşa kadar partimizin savaşına katılan, bu savaşa katkı yapan herkese sahip çıkmıştır. 1973'de TKP'nin tarihsel atılımının gerçekleşmesinde Bilen yoldaşın önde gelen rolüne değer biçmiştir.

17. V. Kongre tüm kararlarını oybirliği ile almış, MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşa yeni MK önerisini oluşturmaya tam yetki vermiş, bu öneri doğrultusunda gizlilik koşullarına uygun olarak yeni MK'sini oybirliği ile seçmiş, Parti Genel Sekreterliğine Haydar Kutlu yoldaş, Parti Başkanlığına İ.Bilen yoldaş oybirliği ile seçilmiştir.

Ahmet KARDAM
Tarafından bağışlandı.
TÜSTAV

18. V. Kongre enternasyonalist ve devrimci coşku ile, delegelerin Kongre boyunca sık sık tekrarladıkları "V. Kongre - Daha güçlü TKP" belgisi altında, delegelerin yüksek sorumluluk duygusu ve aktif katılımı ile çalışmalarını tamamlamıştır.

Yaşasın V. Kongre - Yaşasın TKP!

Türkiye Komünist Partisi

Merkez Komitesi

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV